

**FORSIKRINGSBEVIS
OG VILKÅR**

Gjelder fra mars 2011

EUROPEISKE
REISEFORSIKRING
– en del av If

HELÅRS

REISEFORSIKRING

For medlemmer av norsk folketrygd med fast bostedsadresse i Norge

Valid for members of Norwegian National Health Service with a permanent residential address in Norway

Europeiskes verdensomspennende nettverk

- Europeiske har bygget sitt verdensomspennende nettverk i 90 år - for at du skal føle deg trygg på reisen.
- Europeiske eier kontorer, Euro-Center, over hele verden. De ansatte snakker det lokale språk og skandinaviske, og har opparbeidet egne lokale nettverk gjennom mange år.
- Europeiske har et eksklusivt samarbeid med Sjømannskirken som vi benytter ved sykebesøk og i krisesituasjoner
- Europeiske har eget feltteam med leger, psykiatere, sykepleiere, som rykker ut i katastrofesituasjoner.

Europeiskes egen alarmsentral

Vi har vår egen alarmsentral som er spesialister i reiseforsikring. Som kunde har du tilgang til øyeblikkelig hjelp 24 timer i døgnet, 7 dager i uken, 365 dager i året. Du får hjelp av medisinske team som er trent i å gi hurtig hjelp i nødsituasjoner. Våre team har spisskompetanse innen alle medisinske fagfelt.

Ved behov for øyeblikkelig hjelp, kontakt: Tel: +47 214 95 000 / +45 70 15 25 00.

Euro-Center - Europeiskes servicekontorer

Våre medarbeidere på disse kontorene kjenner landet og de lokale forholdene, og de snakker både skandinavisk og det lokale språket. Euro-Center finnes i alle verdensdeler:

AUSTRALIA - Sydney	Tel: +61(2)9247 2700
BRASIL - Rio de Janeiro	Tel: +55 212 544 94 90
KINA - Beijing	Tel: +86 10 8455 9500
KYPROS - Larnaca	Tel: +357 246 59860
RUSSLAND - Moskva	Tel: +7 495 987 1775/-6
SPANIA - Mallorca	Tel: +34 97 172 6003
SPANIA - Malaga	Tel: +34 95 244 3440
SVEITS - St. Gallen	Tel: +41 71 228 0660
SØR-AFRIKA -CapeTown	Tel: +27 21 440 9999
THAILAND - Bangkok	Tel: +66 (0)26 96 36 26 /-27
TYRKIA - Istanbul	Tel: +90 212 315 4000
USA – New York	Tel: +1 212 265 8522

Din Trygghet – i hele verden!

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forsikringsbevis	side 4
Forsikringens gyldighet	side 6
• Varighet	side 6
• Hvem er forsikret	side 6
• Evakuering	side 6
• Streik - lockout - konkurs	side 7
Avbestillingsforsikring	side 7
Forsinkelser	side 8
• Forsinket avgang	side 8
• Forsinket ankomst	side 9
• Forsinket bagasje	side 9
Reisegodsforsikring	side 9
• Sikkerhetsforskrifter	side 10
Reisesykeforsikring	side 12
• Medisinske utgifter	side 12
• Tannlegeutgifter	side 12
• Utsatt hjemreise/endret reiserute	side 12
• Hjemtransport/Medisinsk evakuering	side 13
• Hjemkallelse	side 13
• Tilkallelse	side 13
• Kompensasjon for tapte feriedager/avbrudd	side 13
Ulykkesforsikring	side 14
• Yrke/ervert	side 15
• Sport/idrett/risikoaktiviteter	side 16
• Medisinsk invaliditet	side 17
• Dødsfall	side 17
Ansvarsforsikring utenfor Norden	side 18
Rettshjelp utenfor Norden	side 19
Kjæledyr - veterinærutgifter	side 20
Tilleggsforsikringer	side 20
Felles bestemmelser	side 20
• Opplysningsplikten	side 20
• Aktsomhet	side 21
• Definisjoner	side 21
• Dobbeltforsikring/regress	side 21
Generelle vilkår	side 22

Forsikringsbevis

Frist for å melde inntruffet skade

Tap/skade skal meldes til Europeiske omgående, jf. Forsikringsavtaleloven (FAL) 4-10 eller 13-11. Sikrede mister retten til erstatning dersom kravet ikke er meldt til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kjennskap til de forhold som begrunner det, jf. FAL 8-5 og 18-5.

Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister

Alle skader som blir meldt til et forsikringsselskap registreres også i Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister (FOSS). Ved registrering av skade får forsikringsselskapet automatisk en oversikt over alle skader som er meldt registeret på samme kunde, også skader som er meldt andre forsikringsselskap. Det er ikke mulig for selskapene å hente ut informasjon fra registeret annet enn ved registrering av skade. Registeret er ikke tilgjengelig for andre. Registrerte skader slettes etter 10 år. Forsikringstakerne har innsynsrett i registeret etter Personregisterloven § 7. Dersom slikt innsyn ønskes, må skriftlig anmodning sendes eget forsikringsselskap.

Intern klageordning

Hvis du er uenig i vår avgjørelse i en sak som vedrører din reiseforsikring, kan du kontakte vårt Kundeombud for å få den vurdert på nytt. Kundeombudet ser på saken med nye og upartiske øyne. Hvis du ikke får medhold hos Kundeombudet, kan du gå videre til Kundepanelet og få saken din vurdert der. I Kundepanelet har kundene flertallet. Det består av 5 upartiske personer uten forsikringsbakgrunn og en representant for selskapet. Kundeombudet når du på telefon 02400, kundeombudet@if.no eller ved å skrive til If Skadeforsikring, Postboks 240, 1326 Lysaker.

Retten til å kreve nemndbehandling

Du kan også rette klager til Finansklagenemnda, Postboks 53, Skøyen, 0212 Oslo. Telefon 23 13 19 60.

Forsikringens gyldighet og opphør

Premien skal være betalt innen den oppgitte betalingsfrist og senest første dag i avtaleperioden. Gjelder forsikringen for ett år eller mer, fornyes forsikringen automatisk for ett år hvis ikke forsikringstaker varsler oss om at forsikringen ikke skal fornyes. Slikt varsel må sendes oss innen forsikringstidens utløp. Forsikringstaker kan i forsikringstiden si opp en løpende forsikring dersom forsikringsbehovet bortfaller eller ved flytting til annet selskap. Flytting skal varsles oss med en frist på minst en måned, jf. generelle vilkår pkt. 6.2.3

Hvem er forsikret?

Forsikringen gjelder for medlemmer av norsk folketrygd med fulle rettigheter i trygden med fast bostedsadresse i Norge registrert i folkeregistret og som skal returnere til Norge etter reisen. Medforsikret ektefelle/samboer må ha samme folkeregistrerte bostedsadresse som forsikringstaker.

Hva er forsikret?

Reisegods en person	inntil kr	30 000
Reisegods familie	inntil kr	60 000
Reisesyke	ubegrenset	
Hjemtransport	ubegrenset	
Hjemkallelse	ubegrenset	
Tilkallelse	inntil kr	80 000
Evakuering en person	inntil kr	30 000
Evakuering familie	inntil kr	60 000
Ulykkesforsikring til fylte 70 år:		
- ved invaliditet	inntil kr	300 000
- ved død	kr	300 000
Ulykkesforsikring for barn under 20 år:		
- ved invaliditet	inntil kr	500 000
- ved død	kr	50 000
Ansvar utenfor Norden	inntil kr	6 000 000
Retts hjelp utenfor Norden	inntil kr	20 000
Avbestilling en person	inntil kr	40 000
Avbestilling familie	inntil kr	100 000

Sikkerhetsforskrifter

Hensikten med sikkerhetsforskriftene er å redusere eller avverge skader og tap og de skal overholdes. Om følgene av å ikke overholde sikkerhetsforskriftene, se vilkårene pkt. 11.2 og FAL 4-8

Sikkerhetsforskrift for kapittel 2: Straks det er klart at reisen ikke kan gjennomføres plikter du å avbestille reise/ opphold/leieforhold der denne/dette er kjøpt og forholde deg til reisearrangørens avbestillingsbestemmelser gjeldende for den aktuelle reisen.

Sikkerhetsforskrifter for kapittel 4:

Sikkerhetsforskriftene pålegger sikrede å:

- føre tilsyn med de forsikrede gjenstander og passe på at ikke noe glemmes igjen.
- låse oppbevaringssted og dører og lukke/sikre vinduer når du forlater eiendelene
- bære penger, pass og billetter på/med deg eller låse dem inn i fastmontert safe eller oppbevare de under dobbelt lås i bygning
- plassere gjenstander som nevnt i vilkårets pkt. 4.5 e og som ikke er i bruk, under lås. Dersom låst oppbevaring ikke er tilgjengelig, skal sikrede bære gjenstandene med seg. Ved oppbevaring i motorkjøretøy/campingvogn skal slik gjenstander oppbevares i lukket hanskerom, låst bagasjerom/skiboks, eller fjernes dersom kjøretøyet ikke har hanskerom/bagasjerom/skiboks. Slike gjenstander skal ikke oppbevares i rom som andre enn du og ditt reisefølge disponerer
- ikke etterlate eiendelene i/på båt, campingvogn, telt eller motorkjøretøy om natten/forlatt for mer enn ett døgn
- sørge for at gjenstandene er tilstrekkelig og hensiktsmessig emballert og sikret under transport. Elektronisk utstyr som medbringes i båt/kano/kajakk, skal pakkes i vanntett emballasje
- ikke sende skjøre gjenstander, bederfelige varer, briller, penger, smykker, armbåndsur, edelstener, edelt metall, foto-/video- og datautstyr, audiovisuelt utstyr med tilbehør, mobiltelefon og annet elektronisk utstyr i innsjekket bagasje

Ansvarsbegrensning ved endring av risiko, jf. FAL 4-7, 13-6 og 13-7

Vårt ansvar kan settes ned ved endring av risiko, blant annet hvis du uten avtale med oss:

- deltar i ekspedisjoner eller oppdagelsesreiser, jf. vilkår pkt. 1.6 og 10.3
- er utøver av yrker med forhøyet ulykkesrisiko, jf. vilkår pkt. 6.3 b og 10.2
- er utøver av visse sportsaktiviteter, jf. vilkår pkt. 5.6 a, 6.4 g og 10.1

Vårt ansvar kan også settes ned eller falle bort dersom du deltar i slagsmål, medvirker eller deltar i en kriminell handling eller er offer for gjengjeldelse i en slik sammenheng, se pkt 5.6 og 6.4 h

Andre begrensninger

Kompensasjon for reiseavbrudd/ tapte feriedager, i henhold til pkt. 5.5 i, ytes kun når sykdom/skade har medført at du har vært sengeliggende etter legens ordre i løpet av reisens første 45 dager

Ulykkesforsikringen gjelder hele døgnet også når du ikke er på reise. På reise gjelder den for det samme antall dager som for reiseforsikringen for øvrig. Engangserstatningen ved død/invaliditet bortfaller etter fylte 70 år. Om begrensninger i dekningen for behandlingsutgifter se vilkårene pkt. 6.4 k

Ansvars – og rettshjepsforsikringene gjelder kun på reiser utenfor Norden. Det samme gjelder dekningen for kjæledyr.

Øvrige unntak og begrensninger er inntatt i vilkårenes beskrivelse av den enkelte dekningen: Forsikringens gyldighet, Avbestilling, Forsinkelser, Reisegods, Reisesyke, Ulykke, Ansvar, Rettshjelp og Kjæledyr.

Tilleggsforsikringer

Etter en individuelle risikovurdering kan forsikringen utvides til å omfatte:

- Dykking dypere enn 40 meter, uorganisert luftsport og motorsport , se vilkår pkt. 10.1
- Yrker med forhøyet ulykkesrisiko, se vilkår pkt.10.2
- Ekspedisjoner og lignende reiser, se vilkår pkt. 10.3
- Tjenestereise utover 45 dager til områder med forhøyet risiko for krig/terror/politisk uro, se pkt. 10.4
- Forsikringssummen for reisegods kan forhøyes, ta kontakt med oss

Dersom din forsikringsavtale i If inneholder «Forsikring for feriehus i utlandet», forhøyes din forsikringssum for reisegods med kr 5 000

VILKÅR

I tillegg til disse vilkår gjelder forsikringsbeviset, særvilkår 347, Generelle vilkår med avvik i pkt. 1.3, 1.4 og 1.5 og Forsikringsavtaleloven (FAL) av 16. juni 1989. Forsikringsbeviset gjelder foran vilkår.

1. FORSIKRINGENS GYLDIGHET

1.1 Forsikringens varighet

Forsikringen gjelder fra det tidspunkt premien er betalt for den tid som er avtalt og fremgår av forsikringsbeviset, regnet fra du forlater den bostedsadresse forsikringen er registrert på og til du er tilbake på samme adresse.

Forsikringen er gyldig utover denne periode i inntil:

- 2 døgn som følge av uforutsette og tvingende årsaker utenfor din kontroll
- 30 døgn når forlengelse av oppholdet skyldes sykdom og du av medisinske årsaker ikke kan reise hjem som planlagt. Det forutsettes at planlagt hjemreisedato er innenfor forsikringstiden.

1.2 Hvem er forsikret

Forsikringen gjelder for det antall personer som er fremgår av forsikringsbeviset, som er medlem av norsk folketrygd med fulle rettigheter i trygden, har bostedsadresse i Norge registrert i folkeregisteret og som skal returnere til Norge etter reisen.

Er det tegnet forsikring for familie gjelder følgende:

- Medforsikret ektefelle/samboer/registrert partner må ha samme bostedsadresse som forsikringstaker i Norge, registrert i folkeregisteret
- Medforsikret samboer er ikke likestilt med ektefelle ved utbetaling av dødsfallerstatning hvis ikke han/hun er oppnevnt som begunstiget. Dersom det ikke er ektefelle og det ikke er oppnevnt noen begunstiget, skal erstatningen utbetales til sikredes arvinger etter lov eller testament, jf. FAL §15-1
- Medforsikret ektefelle omfattes ikke av forsikringen fra det tidspunkt det er avsagt dom for eller gitt bevilling til separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig

Sikredes barn er medforsikret til første hovedfall etter at barnet har fylt 20 år. Barnet må ha samme folkeregistrerte bostedsadresse som en av sine foreldre. Med barn menes:

- Dine egne barn, også særkullsbarn
- Din ektefelles/samboers/partners særkullsbarn
- Adoptivbarn. Barnet er medforsikret fra det tidspunkt du har overtatt den faktiske omsorgen for barnet
- Fosterbarn. Barnet må ha samme folkeregistrerte bostedsadresse som deg
- Barn født av surrogatmor. Barnet er medforsikret fra endelig utskrivelse fra sykehuset etter fødselen

1.3 Evakuering

Vi erstatter nødvendige og dokumenterte merutgifter til reise og overnatting ved evakuering til nærmeste sikre destinasjon/til hjemsted i Norge når årsaken til evakueringen er:

- krig, terrorhandling, opprør eller lignende alvorlig forstyrrelse av den offentlige orden. Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder voldshandlinger eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser og som fremstår å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt. Evakueringen skal skje i henhold til Utenriksdepartementets anbefaling eller etter avtale med oss når det gjelder tid og sted. Det forutsettes at området ble ansett som fredelig før du reiste dit. Generelle vilkår pkt. 1.2 fravikes.
- naturkatastrofe på reise utenfor Norge. Med naturkatastrofe forstås jordskjelv, vulkanutbrudd og annen katastrofe som skyldes plutselige og voldsomme naturkrefter av en helt ekstraordinær voldsomhet, styrke og utbredelse. Evakueringen skal skje i henhold til stedlig myndighet, Utenriksdepartementets anbefaling eller etter avtale med oss. Generelle vilkår pkt. 1.3 fravikes
- epidemi som bryter ut på reise utenfor Norge. Med epidemi menes smittsom alvorlig sykdom som sprer seg hurtig mellom mennesker. Evakueringen skal skje i henhold til norske myndigheters anbefaling eller etter avtale med oss.

Vi erstatter inntil kr 30 000 pr. person, inntil kr 60 000 pr familie inntil retur til destinasjon/

hjemsted i Norge er mulig, maksimalt i 30 dager etter at hendelsen inntraff.

1.4 Streik - lockout - konkurs

Forsikringen omfatter ikke tap/skade/utgifter som direkte eller indirekte har sammenheng med streik, lockout eller annen form for arbeidskonflikt som inntreffer når du er på reise. Merutgifter/økonomisk tap på grunn av konkurs er heller ikke omfattet.

1.5 Tapt arbeidsfortjeneste

Forsikringen omfatter ikke tapt arbeidsfortjeneste - uansett årsak.

1.6 Ekspedisjoner

Forsikringen omfatter ikke deltakelse i ekspedisjoner og lignende reiser. Etter en individuell risikovurdering kan slike reiser tilleggsforsikres, se pkt. 10.3

1.7 Krig/terror/politisk uro

Ved tjenestereise til et område med forhøyet risiko for krigshandlinger, terrorhandlinger, opprør eller lignende alvorlig forstyrrelse av den offentlige orden, vil forsikringen omfatte skader/tap som direkte forårsakes av slike handlinger. Forøvrig gjelder vilkårene som beskrevet i de enkelte kapitlene. Generelle vilkår pkt. 1.2 fravikes. For tjenestereiser utover 45 dager, må det kjøpes en tilleggsforsikring, se pkt 10.4. Ferie- og fritidsreiser til slike områder omfattes ikke av forsikringen.

2. AVBESTILLINGSFORSIKRING

2.1 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder for reiser/leieforhold i hele verden. Den forsikrede reise/leieavtale må være betalt av sikrede før utreisedato og må starte fra bostedsadresse i Norge.

2.2 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter det du ifølge kvittering har betalt for den avbestilte reisen før skadetilfellet inntraff og som du ikke får refundert i henhold til gjeldende avbestillingsbestemmelser. Arrangementer er omfattet når de er en del av reisens pris.

Forsikringstiden regnes fra det tidspunkt reisen/leieforholdet er helt eller delvis betalt til planlagt avreisetidspunkt. Det er en forutsetning at forsik-

ringen er i kraft før første innbetaling er foretatt. Forsikringen omfatter ikke avbestilling etter at reisen er påbegynt, jf. pkt. 1.1.

2.3 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke:

- skatter og offentlige avgifter
- utgåtte bonuspoeng
- gebyrer ved refusjon av skatter og avgifter
- reiser som er overdratt til andre
- egen timeshare-andel, inkl. årlige kostander og tapte leieinntekter
- arrangementer som avlyses av arrangør

2.4 Hva vi erstatter

Vi erstatter avbestillingskostninger når du ikke kan gjennomføre reisen på grunn av:

- at du eller noen i din nærmeste familie, se pkt 11.3, blir akutt og behandlingskrevende syk, alvorlig skadet i en ulykke, eller dør.
- at din eneste reiseledsager eller noen i dennes nærmeste familie, se pkt. 11.3, blir akutt og behandlingskrevende syk, alvorlig skadet i en ulykke eller dør
- at din eller din ektefelles/samboers/barns/eneste reiseledsagers planlagte behandling/undersøkelse/operasjon fremskyndes/utsettes og endringsmelding om dette mottas mindre enn 14 dager før planlagt avreisedato
- at du eller din ektefelle/samboer/barn/eneste reiseledsager blir innkalt som jurymedlem, medlem eller vitne i en rettsak mindre enn 14 dager før planlagt avreisedato
- brann, innbrudd, naturskade eller vannlednings-skade i din bolig/forretning/kontor krever at du selv er til stede.
- at en i ditt reisefølge (inntil 6 personer) blir uventet og akutt syk, alvorlig skadet i en ulykke eller dør. Med reisefølge menes personer som har kjøpt en reise sammen, med avreise samtidig og med samme reisemål
- at en nøkkelperson i ditt reisefølge ikke kan gjennomføre reisen på grunn at vedkommende blir uventet og akutt syk, alvorlig skadet i en ulykke eller dør mindre enn 14 dager før planlagt avreisedato. Med en nøkkelperson menes en person de øvrige reisende er avhengig av på en slik måte at reisen ikke kan gjennomføres uten denne personens deltakelse (sjåfør, båtfører, dirigent mfl)
- at det på reisemålet – mindre enn 72 timer (3 døgn) før planlagt avreise – inntreffer epidemi,

naturkatastrofe, terrorhandling eller annen krigslignende handling som umuliggjør din innreise til området og er i strid med de aktuelle myndighetenes offisielle reiseråd.

Det er en forutsetning at forholdene som nevnt over inntreffer i forsikringstiden

Vi erstatter inntil kr 40 000 pr. person, inntil kr 100 000 for familie.

2.5 Hva vi ikke erstatter

Vi erstatter ikke avbestilling som skyldes:

- svangerskap, svangerskapsplager og frivillig abort
- fødsel fra og med 36. svangerskapsuke
- at sykehusopphold/utredning/undersøkelse/behandling tar lengre tid enn planlagt
- at rekreasjons-/kuropphold fremskyndes eller utsettes
- at reisens hensikt bortfaller
- frykt for sykdom/smitte i andre tilfeller enn som beskrevet i pkt. 2.4

2.6 Skadeoppgjørregler

a) Sikkerhetsforskrift: Straks det er klart at reisen ikke kan gjennomføres plikter du å avbestille reise/ opphold/leieforhold der denne/dette er kjøpt og forholde deg til reisearrangørens avbestillingsbestemmelser gjeldende for den aktuelle reisen.

Om konsekvensen av å ikke overholde sikkerhetsforskriften, se pkt. 11.2 og FAL4-8

b) Når et forsikringstilfelle er inntruffet skal du uten ugrunnet opphold underrette oss. Du plikter å gi oss de opplysninger og sende de dokumenter som er tilgjengelige, og som vi trenger for å beregne og utbetale erstatning. Jf. FAL8-1

Følgende må sendes inn ved krav om erstatning:

- reisedokument/billett/leieavtale i original og kvittering for betalt reise/leieforhold
- kreditnota eller annen bekreftelse fra reisearrangør som viser dato for avbestilling og avbestillingskostningene
- legeattest som bekrefter at du oppsøkte lege før reisens påbegynnelse og at avbestillingen skyldes akutt og behandlingskrevende sykdom/ulykkeskade inntruffet i forsikringstiden
- legeattest eller annen dokumentasjon som

bekrefter sykdom, ulykkeskade eller dødsfall i forsikringstiden og som rammer en i din nærmeste familie, din eneste reiseledsager eller noen i dennes nærmeste familie, jf. pkt. 11.3

Det samme gjelder ved sykdom, ulykkeskade eller dødsfall i ditt reisefølge eller hos en nøkkelperson

- skaderapport/takstrapport/politirapport som bekrefter at avbestillingen skyldes brann, innbrudd, naturskade eller vannledningskade

c) Avbestillingsomkostninger kan aldri kreves erstattet med mer enn ditt reelle økonomiske tap i forbindelse med den avbestilte reisen. Reiser/leieforhold du har betalt for andre enn deg selv, medforsikret ektefelle/samboer/barn, er ikke å anse som ditt økonomiske tap i denne sammenheng. Dersom du har kjøpt reisearrangørens avbestillingsbeskyttelse eller avbestillingsgaranti, erstatter vi bare reisearrangørens avbestillingsgebyr.

d) Er det flere som dekker avbestillingsomkostningene, overtar vi din erstatningsrett mot andre for det beløp du har fått utbetalt av oss.

3. FORSINKELSER

3.1 Forsinket avgang

Dersom din reise blir forsinket på grunn av at ditt forhåndsbetalte offentlige transportmiddel ikke går til avtalt tidspunkt, erstatter vi nødvendige og dokumenterte merutgifter for å innhente den fastlagte reiseruten.

Forsinkelsen må skyldes:

- værforhold som forsinket det transportmiddel du reiser med /skal reise med
- teknisk feil ved transportmiddelet eller trafikkuhell med transportmiddelet, se pkt. 11.3, og som oppstår etter at din reise er påbegynt, se pkt. 1.1

Det forutsettes at forsinkelsen og årsaken bekrefte skriftlig av reisearrangør eller trafikkelskap

Vi erstatter inntil kr. 1.500 pr. person, inntil kr. 4 000 pr. familie for reiseutgifter eller overnattingsutgifter.

Vi erstatter ikke utgifter ved flyforsinkelse, kan-

selling eller overbooking som omfattes av EU - direktiv 261/2004 og som flyselskapene selv har erstatningsansvaret for.

3.2 Forsinket ankomst

Dersom en forsinkelse på minst 2 timer medfører at du kommer for sent til forhåndbetalt transport, erstatter vi nødvendige og dokumenterte merutgifter for å innhente den fastlagte reiseruten.

Forsinkelsen må skyldes:

- værforhold
- teknisk feil ved det offentlige transportmiddel du reiser med/skal reise med
- trafikkuhell med det offentlige transportmiddel du reiser med/skal reise med, se pkt. 11.3
- teknisk feil eller trafikkuhell som krever berging av den privatbil du reiser med, se pkt 11.3, og som oppstår etter at din reise er påbegynt, se pkt. 1.1

Det forutsettes at forsinkelsen og årsaken bekrefte skriftlig av reisearrangør, trafikkselskap eller bergingsselskap

Vi erstatter:

- reiseutgifter med inntil kr 20 000 pr. person, inntil kr 50 000 pr. familie
- overnattingsutgifter med inntil kr 1 500 pr. person, inntil kr 4 000 pr. familie

Vi erstatter ikke utgifter ved flyforsinkelse, kansellering eller overbooking som omfattes av EU-direktiv 261/2004 og som flyselskapene selv har erstatningsansvaret for.

3.3 Forsinket bagasje privatreise

Når innsjekket bagasje ankommer minst 4 timer forsinket til reisemålet, og forsinkelsen er bekrefte av transportøren (PIR - rapport), refunderes nødvendige og dokumenterte (originalkvitteringer) utgifter til klær og toalettsaker for bruk i den tiden bagasjen er savnet.

Vi refunderer inntil kr 3 000 pr. person.

Vi refunderer ikke innkjøp i løpet av hjemreisen eller etter hjemkomst

3.4 Forsinket bagasje tjenestereise

Når innsjekket bagasje ankommer forsinket til

reisemålet, og forsinkelsen er bekrefte av transportør (PIR-rapport), refunderes nødvendige og dokumenterte (originalkvitteringer) utgifter til innkjøp av klær og toalettsaker for bruk i den tiden bagasjen var savnet.

Medreisende ektefelle/samboer/barn vil få refusjon etter reglene i pkt 3.3.

Vi refunderer inntil kr 6 000 pr. person

Vi refunderer ikke innkjøp i løpet av hjemreise eller etter hjemkomst

4. REISEGODSFORSIKRING

4.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter:

- personlig reisegods. Med reisegods menes de personlige eiendeler som du har med deg for ditt bruk under reise og opphold. Reisegods er også gjenstander du har leid før avreisen og i henhold til skriftlig kontrakt/leieavtale har overtatt ansvaret for
- personlig reisegods sendt som innsjekket bagasje når du reiser sammen med transportmiddelet. En eventuell atskillelse som skyldes transportørens disponering vil ikke få betydning for din rett til erstatning

4.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Som personlig reisegods regnes ikke:

- motorkjøretøy og campingvogner med tilbehør. Med tilbehør menes bl.a. alarm, reservedeler og fastmontert utstyr, som for eksempel musikk-anlegg, mobiltelefon og skiboks /bagasjeboks. Kjøretøystyr til motorkjøretøy som for eksempel kjøredress, hjelm, hansker, støvler og bagasjeoppbevaring regnes som tilbehør når dette er i bruk, eller når det oppbevares sammen med kjøretøyet, se pkt. 4.5 e
- båter med tilbehør. Kano/kajakk regnes ikke som båt i denne sammenheng
- basehoppustyr
- flyttegods, møbler og innbo
- varer og vareprøver, verktøy, maskiner og måleinstrumenter.
- tegninger, manuskripter, dokumenter, reisesjekker, verdipapirer, medlems-/ID-/adgangskort, sertifikater/bevis av ethvert slag
- frimerker, samlinger, eksponert film og lagrede data. Med samlinger menes gjenstander/ting

med samlerinteresse/samleverdi som for eksempel kunstverk, ekte tepper, våpen, mynt-, seddel- og frimerkesamling

- nærings- og nytelsesmidler
- dyr

4.3 Hvor forsikringen ikke gjelder

Forsikringen gjelder ikke når du oppholder deg:

- hjemme
- på undervisningssted/studiested i Norge i undervisningstiden/studietiden (barnehage/skole/universitet/høyskole/militærtjeneste m.fl.)
- på arbeidssted i Norge i arbeidstiden. Med arbeidssted menes stedet der du utfører ditt vanlige, daglige arbeid

Forsikringen omfatter ikke tap av/skade på eiendeler som er oppbevart ovennevnte steder, uansett tidspunkt, når du selv er på reise.

4.4 Hvilke tap/skader gjelder forsikringen for

Vi erstatter:

a) Tyveri. Med tyveri menes borttagning av eiendeler du har i din besittelse, jf. straffelovens §§ 257 og 258. At eiendeler mistes/bortkommer og senere beholdes av finneren, er ikke å anse som tyveri, jf straffeloven §394.

b) Ran, jf. straffelovens §§ 266 og 267.

c) Innbrudd, jf. straffelovens § 147.

d) Skadeverk. Med skadeverk menes at en annen person rettsstridig ødelegger, skader, gjør ubrukelig eller forspiller eiendeler du har i din besittelse, jf. straffelovens §§ 291 og 292.

e) Naturskade. Med naturskade menes skade som direkte skyldes naturulykke som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. Lov om naturskadeforsikring.

f) Trafikkuhell med motorkjøretøy, båt, campingvogn eller sykkel, se pkt. 11.3.

g) Brann, nedsoting, direkte lynnedslag og eksplosjon. Med brann menes ild som er kommet løs.

h) Vannskade. Med vannskade menes utstrømming fra bygnings rørledning eller vann som plutselig trenger inn i bygningen fra terreng eller grunn.

i) Transportskade/tap når reisegods er sendt som innsjekket bagasje og når skade/tap er bekreftet av transportør med PIR-rapport, se pkt. 4.7

4.5 Begrensinger

Innenfor avtalt forsikringssum erstatter vi:

a) Penger med inntil kr 3 000 pr. person, inntil kr 6 000 pr familie pr skadetilfelle

b) CD, DVD, blueray og dataspill med inntil kr 2 500 pr. skadetilfelle

c) Sykler med påmontert tilbehør som du har med på reise utenfor hjemsteds-/undervisningssteds-/arbeidsstedskommunen med inntil kr 4 000 pr. skadetilfelle. Øvrig utstyr/tilbehør til sykkel, så som hjelm, sko mm, erstattes som beskrevet i pkt 4.5 e. Forøvrig erstattes ikke tap av/skade på sykkel

d) Billetter (reisedokumenter) og pass med inntil kr 10 000 pr. person.

e) En eller flere av følgende gjenstander med inntil kr 15 000 pr. person, inntil 20 000 pr familie

- smykker, ur, perler, edelstener og edelt metall
- antikviteter, kunstgjenstander og tepper
- pelsverk
- mobiltelefon
- foto-/videoutstyr
- optisk utstyr
- audiovisuelt utstyr med tilbehør
- PC-/datautstyr og annet elektronisk utstyr/tilbehør/programvare
- musikkinstrumenter og musikkutstyr.
- våpen med tilbehør og ammunisjon
- sportsutstyr; herunder utstyr/tilbehør for fiske, ski, sykkel, golf, klatring, dykking og luftsport
- kjøretutstyr til motorkjøretøy, så som kjøredress, hjelm, hansker, støvler og bagasjeoppbevaring, se pkt 4.2

f) Andre enkeltgjenstander enn nevnt i pkt. 4.5 e erstattes med inntil kr 10 000 pr. skadetilfelle.

g) Nøkler med inntil kr 4 000 pr. skadetilfelle

4.6 Sikkerhetsforskrifter for kapittel 4

Sikkerhetsforskrifter er aktsomhetsregler som er fastsatt for å forebygge og begrense skade/tap. Er en sikkerhetsforskrift overtrådt, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort, se pkt.11.2 og FAL4-8

1. Du skal holde tilsyn med de forsikrede gjenstander. I dette ligger også en plikt til å påse at alle dine eiendeler tas med når du forlater et sted.
2. Du skal sørge for at oppbevaringssted og dører er låst. Nøkler/koder skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Vinduer og andre åpninger skal være lukket og forsvarlig sikret for å hindre uvedkommende i å komme inn i motorkjøretøy, campingvogn, båt, hytte, leilighet, hotellrom eller annen midlertidig bopel (som for eksempel telt). Vinduer i luftstilling regnes ikke som forsvarlig sikret.
3. Du skal bære penger, pass og billetter på/med deg eller låse dem inn i fastmontert safe/oppbevaringsboks i bygning eller dertil egnet låst oppbevaringssted i låst rom i bygning. Nøkler/koder skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.
4. Du skal plassere gjenstander som er nevnt i pkt. 4.5 e og som ikke er i bruk, under lås. Dersom låst oppbevaring ikke er tilgjengelig, skal sikrede bære gjenstandene med seg. Ved oppbevaring i motorkjøretøy eller campingvogn skal slike gjenstander oppbevares i lukket hanskerom, låst bagasjerom/skiboks, eller fjernes dersom kjøretøyet ikke har hanskerom, bagasjerom/skiboks. Slike gjenstander skal ikke oppbevares i rom som andre enn du og ditt reisefølge disponerer.
5. Du skal ikke etterlate de forsikrede gjenstander i/på motorkjøretøy, campingvogn, båt eller telt om natten eller som er hensatt for mer enn 1 døgn. Med natten menes tiden fra du forlater kjøretøyet/teltet til du er tilbake igjen neste dag, og i alle tilfelle når du er borte fra kjøretøyet/teltet mellom kl 0000 til kl 0600.
6. Du skal sørge for at de forsikrede gjenstander er tilstrekkelig og hensiktsmessig emballert og sikret under transport. Elektronisk utstyr som medbringes i båt/kano/kajakk skal pakkes i vanntett emballasje.
7. Du skal ikke sende skjøre gjenstander, bederuelle varer, penger, smykker, armbåndsur, briller, edelstener, edelt metall, foto-/video- og datautstyr, audiovisuelt utstyr med tilbehør, mobiltelefon og annet elektronisk utstyr i innsjekket bagasje.

4.7 Hva vi ikke erstatter

Vi erstatter ikke:

- skade som skyldes gjenstandens vanlige bruk
- skadeverk forårsaket av noen i din nærmeste familie, det vil si ektefelle/samboer, barn, foreldre og søsken
- mindre skade på koffert, ryggsekk, barnevogn og sykkel (for eksempel rifter, riper, skraper, flekker o.l.)
- skade på innsjekket koffert, bag, ryggsekk og annen emballasje
- skade på gjenstander under transport som skyldes at væske har rent ut, at gjenstander er knust, bederuelle varer, eller at gjenstander på grunn av sin tilstand/form har forårsaket skade
- utgifter/økonomisk tap som følge av tapt/skadet reisegods
- skade/tap som skyldes underslag/bedrageri, jf. straffelovens §§ 255,256,270 og 271

4.8 Skadeoppgjørregler

Bestemmelsene nedenfor gjelder istedenfor FAL §6-1.

a) Meldeplikt

Tyveri/ran/innbrudd og andre tap/skader skal straks meldes til lokalt politi, hotell eller reisleder på stedet. Tap/skade under transport skal straks meldes transportøren og bekrefte med PIR-rapport.

Hvis bortkomne gjenstander kommer til rette etter at erstatning er utbetalt plikter du straks å underrette oss. Du har da rett til å beholde gjenstandene mot å betale erstatningen tilbake innen 14 dager etter at gjenstandene er kommet til rette. I motsatt fall blir gjenstandene vår eieendom, jf. FAL8-1

b) Dokumentasjonsplikt

Du skal snarest gi oss opplysninger og dokumenter, f.eks. kvitteringer og garantibevis, som vi trenger for å beregne vårt ansvar og utbetale erstatning. Du må ta vare på skadede gjenstander og på forespørsel sende de til oss, jf. FAL 8-1

c) Erstatningen

- Tap/skade erstattes inntil angitt forsikringssum, men aldri utover forsikringsverdien. Forsikringsverdien settes til hva det på skadedagen vil koste å kjøpe tilsvarende gjenstand
- Det gjøres fradrag for verdiforringelse på grunn av alder, bruk og nedsatt anvendelighet. Ved

beregning av verdiforringelse tas hensyn til gjenstandens sannsynlige brukstid

- Gjenstander som er kjøpt brukt, på auksjon, eller mottatt som arv eller gave, erstattes med gjenanskaffelsespris for tilsvarende brukt gjenstand
- Vi kan avgjøre om skaden/tapet skal erstattes ved kontantoppgjør/repasasjon/gjenanskaffelse, eller at vi fremskaffer tilsvarende, eller vesentlig tilsvarende gjenstand
- Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det vi hadde måttet betale for reparasjon eller gjenanskaffelse
- Ved reparasjon eller gjenanskaffelse, har vi rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes
- Tapt/skadet reisegods eller utgifter i forbindelse med dette kan aldri kreves erstattet med mer enn ditt reelle økonomiske tap
- Er det flere som dekker skaden/tapet, overtar vi din rett til erstatning fra andre for det beløp du har fått utbetalt av oss
- Vi har rett til å kontrollere dine opplysninger ved henvendelser til forretninger eller andre, og har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet

5. REISESYKEFORSIKRING

5.1 Hvem er forsikret

Forsikringen gjelder for det antall personer som er nevnt i forsikringsbeviset.

5.2 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter dokumenterte merutgifter påløpt i forsikringstiden til nødvendig og vanlig medisinsk behandling som skyldes at du under reisen, se pkt. 1.1, blir uventet akutt syk, skadet i en ulykke eller dør som følge av en slik hendelse.

I tillegg til medisinske behandlingsutgifter omfatter forsikringen merutgifter påløpt i forsikringstiden ved hjemtransport, hjemkallelse, returreise, innhenting av en fastlagt reiserute og kompensasjon for avbrutt reise/tapte feriedager.

Utover utgifter ved egen sykdom, ulykkeskade eller død omfatter forsikringen merutgifter påløpt i forsikringstiden som følge av din eneste reiseledsagers uventede akutte sykdom, ulykkeskade, uventede dødsfall eller hjemkallelse, se pkt. 5.5 i.

5.3 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke:

- utgifter som påløper etter at du er kommet tilbake til ditt hjemsted i Norge
- lete-/redningsaksjoner
- sykehjems-/rekreasjons-/kuropphold
- behandling/kontroll av kjent sykdom/lidelse når det før avreise er planlagt undersøkelse/behandling/operasjon
- behandling som skyldes bruk/misbruk av alkohol, medisiner eller narkotiske stoffer
- sykdom/lidelse som er kjent før avreise og når reisens hensikt er konsultasjon/undersøkelse/behandling og/eller operasjon

5.4 Hvor forsikringen ikke gjelder

Forsikringen gjelder ikke når du oppholder deg:

- hjemme
- på undervisningssted/studiested i Norge i undervisningstiden/studietiden (barnehage/skole/universitet/høyskole/militærtjeneste m.fl.)
- på arbeidssted i Norge i arbeidstiden. Med arbeidssted menes stedet der du utfører ditt vanlige, daglige arbeid

5.5 Hva vi erstatter

a) Medisinske utgifter

- Legehonorar og/eller utgifter til sykehusopphold
- Medisin og forbindings saker forordnet av lege på stedet
- Nødvendige behandlingsutgifter foreskrevet av lege
- Nødvendige reiseutgifter til/fra medisinsk behandling. Vi refunderer kr. 2 pr. km ved bruk av privatbil

b) Tannlegeutgifter

Utgifter til tannlege erstattes:

- med inntil kr 5 000 pr. skadetilfelle når en ulykkeskade må behandles på reisen
- med inntil kr 1 000 pr. skadetilfelle når akutt tannsykdom/tannskade ved spising må behandles på reisen

c) Utsatt hjemreise/endret reiserute

Vi erstatter nødvendige og dokumenterte merutgifter til reise og overnatting når du av medisinske årsaker og etter legens ordre må utsette fastsatt hjemreise eller ikke kan reise videre som planlagt. Slike merutgifter erstattes også når det

inntreffer akutt og alvorlig sykdom, alvorlig ulykkeskade eller dødsfall i din nærmeste familie bosatt på reisemålet, se pkt 11.3

d) Hjemtransport /Medisinsk evakuering

Etter forhåndsgodkjennelse fra oss erstattes syke-transport til kvalifisert behandlingssted eller hjemsted i Norge når adekvat medisinsk behandling ikke kan gis der du befinner deg.

Ved behandling utenfor Norge erstattes merutgifter til reise direkte til ditt hjemsted i Norge når hjemreise er medisinsk forsvarlig.

Ved dødsfall erstatter vi merutgifter ved transport av kiste eller urne til hjemsted i Norge

I stedenfor hjemtransport kan vi erstatte bisettelse/begravelse på stedet med inntil kr 40 000 pr. skadetilfelle

e) Returreise

Vi erstatter nødvendige og dokumenterte merutgifter til reise tilbake til reisemålet erstattes når returreisen finner sted innen 14 dager etter avsluttet behandling. Det er en forutsetning av returreisen finner sted innenfor den avbrutte reisen planlagte reisetid og forsikringstid.

f) Hjemkallelse

Vi erstatter nødvendige og dokumenterte merutgifter når du må reise til ditt hjemsted i Norge, se pkt. 1.2, på grunn av:

- plutselig alvorlig sykdom, alvorlig ulykkeskade eller begravelse på grunn av uventet dødsfall i din nærmeste familie, jf. pkt. 11.3
- brann, innbrudd, naturskade eller vannlednings-skade i din bolig, forretning eller kontor i Norge og som krever at du er til stede

Etter hjemkallelse erstattes returreise som beskrevet i pkt. 5.5 e. Returreisen må finne sted innen 14 dager etter hjemreisen.

g) Tilkallelse

Vi erstatter nødvendige og dokumenterte merutgifter til reise og overnatting ved tilkallelse av inntil to nære familiemedlemmer på grunn av din akutte og alvorlige sykdom, alvorlige ulykkeskade eller uventede dødsfall. Tilkallelse erstattes ikke når det allerede er bestemt at du i løpet av

kort tid blir hjemtransportert eller du allerede er innlagt på sykehus/institusjon på ditt hjemsted i Norge.

Vi erstatter inntil kr. 80 000 pr. skadetilfelle

h) Ledsaelse

Vi erstatter nødvendige og dokumenterte merutgifter til reise og overnatting for en ledsager når du rammes av et forsikringstilfelle som beskrevet i pkt. 5.2 og når ledsager skal:

- være sammen med deg på reisemålet til hjemreise/viderereise er mulig i de tilfeller hjemreise/viderereise er usatt/endret etter ordre fra lege på stedet
- følge deg på reise til et behandlingssted eller til ditt hjemsted i Norge

i) Din eneste reiseledsager

Vi erstatter nødvendige og dokumenterte merutgifter til reise og overnatting når fastsatt hjemreise må utsettes eller den planlagte reisen videre må utsettes/endres på grunn av at din eneste reiseledsager rammes av uventet akutt sykdom, alvorlig ulykkeskade eller dør i forsikringstiden.

Merutgifter erstattes også når din eneste reiseledsager må reise hjem på grunn av forhold som nevnt i pkt. 5.5 f. Vi erstatter inntil kr 35 000 pr. skadetilfelle.

j) Kompensasjon for avbrutt reise/tapte feriedager
Innenfor forsikringstiden og planlagt reisetid, erstatter vi din avbrutte reise/ dine tapte feriedager på grunn av at:

- du av årsaker som er beskrevet i pkt. 5.2 blir beordret til å holde sengen av behandlende lege på stedet. Antall dager regnes fra tidspunktet for første legekonsultasjon. Kompensasjon ytes kun for sengeleie i løpet av reisen første 45 dager.
- du blir innlagt på sykehus av årsaker som beskrevet i pkt. 5.2
- du måtte reise hjem før planlagt av årsaker som beskrevet i pkt 5.5 d og f. I stedenfor dagkompensasjon, kan samme beløp erstattes for returreise i henhold til pkt. 5.5 e
- din eneste reiseledsager rammes av et forsikringstilfelles som beskrevet i pkt. 5.5 i og når dette medfører sykehusinnleggelse, legefornet sengeleie eller hjemreise før tiden

- din medreisende og medforsikrede ektefelle/samboer/barn rammes av et forsikringstilfelle som beskrevet i pkt. 5.2.

Erstatning utbetales for maksimalt to person pr. skadetilfelle

Kompensasjonen beregnes på grunnlag av den avbrutte reises pris og utbetales som kompensasjon pr. dag for antall ubenyttede dager i forhold til planlagte dager. Med reises pris forstås det du har betalt for reise og overnatting til og med første sykedag/avbruddsdag. Hvis du reiser med egen bil, beregner vi kr 2,50 pr. km tur/retur hjemsted i Norge som reises pris. Erstatningen er personlig og kan ikke overdras eller arves.

Vi erstatter inntil kr 1 200 pr. person pr. dag inntil reises pris, inntil kr 50 000 pr. person, inntil kr 100 000 pr. familie

k) Utflukter/arrangementer

Vi erstatter inntil kr 2 000 pr skadetilfelle for forhåndsbetalte utflukter/arrangementer du ikke fikk benytte fordi din behandlende lege på stedet forbød deg å delta. Denne erstatningen utbetales ikke i tillegg til kompensasjonen som beskrives i pkt 5.5 j

5.6 Hva vi ikke erstatter

a) Vi erstatter ikke utgifter som skyldes sykdom/ulykkesskade oppstått på grunn av:

- boksing, bryting, judo, karate og annen kamp- og selvforsvarssport eller trening til dette
- utførelse av/medvirkning til kriminell handling
- basehopping
- merutgifter ved opphold og behandling, ved private klinikker i Norden
- at undersøkelse, behandling og/eller operasjon forårsaker komplikasjoner/forverring
- fortsatt opphold og behandling i utlandet når hjemtransport er medisinsk forsvarlig
- svangerskap, svangerskapsplager eller frivillig abort
- fødsel fra og med 36. svangerskapsuke
- svært alvorlig sykdom i sluttstadiet
- feilbehandling og/eller feilmedisinering

Uten tilleggsforsikring i henhold til pkt. 10.1, erstatter vi ikke utgifter som skyldes sports- og fritidsdykking under 40 meter, uorganisert luftsport,

motorsport som utøves i konkurranser og trening til dette

Uten tilleggsforsikring i henhold til pkt. 10.3, erstatter vi ikke utgifter som skyldes høydesyke eller annen sykkelig tilstand som skyldes opphold i høyder over 4 000 meter

5.7 Skadeoppgjørregler

a) Dokumentasjonsplikt

Du skal snarest søke lege, og følge dennes anvisning om behandling. Videre skal du sørge for skriftlig bekreftelse fra den behandlende legen på stedet ved avbrutt reise og kunne fremlegge dokumentasjon på at de utgiftene som har påløpt skyldes akutt sykdom, ulykkesskade eller uventet dødsfall inntruffet i forsikringstiden.

b) Forhåndsgodkjennelse

Hjemtransport, ledsagelse og tilkallelse av familie skal på forhånd godkjennes av oss. Ved sykehusopphold og når utgiftene antas å overstige kr 5 000 skal du uten ugrunnet opphold underrette oss.

c) Erstatningen

Erstatningsansvaret for en og samme sykdom/ulykkesskade som krever fortløpende behandling er begrenset til de første 30 døgn etter det første legebesøket. Dersom hjemtransport ikke er medisinsk forsvarlig, kan fristen fravikes.

For å sikre kvaliteten av den medisinske behandling, og et godt samarbeid med behandlende lege eller sykehus, forbeholder vi oss retten til å kunne henvise deg til den lege/det sykehus du skal benytte.

Europeiske har rett til å innhente opplysninger fra leger, sykehus m fl. som er nødvendige for behandlingen av den aktuelle sak.

6. ULYKKESFORSIKRING

6.1 Gyldighet

Forsikringen gjelder hele døgnet så lenge forsikringen er i kraft. Er du på reise, gjelder ulykkesforsikringen i den forsikringstid som er avtalt pr. reise og som fremgår av forsikringsbeviset.

Forsikringen gjelder når en ulykkesskade rammer

den forsikrede. Med ulykkeskade forstås fysisk skade på person forårsaket ved en plutselig og uforutsett ytre begivenhet, et ulykkestilfelle, som inntreffer i forsikringstiden. Psykiske skader er ikke omfattet, se pkt.6.4 a.

6.2 Hva forsikringen kan omfatte

Forsikringen gjelder ved:

- Dødsfall
- Livsvarige medisinsk invaliditet
- Behandlingsutgifter. Vi erstatter vanlige og nødvendige behandlingsutgifter i Norge og som påløper i løpet av de to første årene etter skaden til:
 - lege og tannlege
 - medisiner og forbindingssaker foreskrevet av lege eller tannlege
 - kiropraktor-/fysioterapibehandling foreskrevet av lege
 - nødvendige reiseutgifter fra til hjemstedet for nødvendig behandling. Vi erstatter det rimeligste transportalternativ når det tas hensyn til din medisinske tilstand. Bruk av privatbil refunderes med kr 2 pr. km

Ved tannskader hos barn under 18 år refunderes også, etter forhåndsgodkjennelse av selskapet, utgifter til første permanente tannbehandling (bro, krone o.l.), selv om sluttbehandlingen må utsettes ut over to år på grunn av alder. Oppgjør skal skje senest ti år etter utgangen av det året skaden inntraff, basert på kostnadsoverslag fra tannlege/tanntekniker.

Det er en forutsetning at ikke utgiftene kan kreves erstattet av andre. Erstatningen er begrenset til 5 % av forsikringssum ved medisinsk invaliditet

6.3 Begrensninger

a) Alder

Etter fylte 70 år utbetales det ikke erstatning ved død/invaliditet. Behandlingsutgifter erstattes med inntil kr. 5 000 også etter fylte 70 år.

b) Yrke/erhverv

- Yrkesutøvelse med lav ulykkesrisiko
- Forsikringen gjelder som beskrevet i pkt. 6.1 for personer som ikke anses som yrkesaktive eller som utøver yrker med lav ulykkesrisiko, det vil si yrker som:
- tilsynsarbeid,

– kontorarbeid og håndverk som innebærer liten grad av fysisk aktivitet og/eller utføres uten bruk av produksjonsmidler/maskiner.
Eksempler: urmaker, sykepleier, frisør og gull-smed.

- Yrkesutøvelse med forhøyet ulykkesrisiko. Med yrkesutøvelse med forhøyet risiko forstås:
 - yrker som utøves i høyden (stige, stillas, lift og lignende),
 - yrker som utøves ved hjelp av maskiner og produksjonsutstyr
 - yrker som innebærer omgang med kjemiske midler
 - yrker innen landbruk og skogbruk
 - transportvirksomhet
 - lager- og bygningsarbeid
 - rørlegger
 - elektriker
 - maler
 - snekker
 - vei – og anleggsarbeid
 - renhold
 - militært
 - brannvesen
 - vakthold
 - politi- og fengselsvesen

For personer som innehar slike yrker, gjelder forsikringen bare i fritiden, dersom ikke en tilleggsforsikring er avtalt med oss, se pkt. 10.2. Er det ikke inngått en slik avtale, gjelder forsikringen ikke under utøvelse av yrket eller under opphold på arbeidsstedet.

Yrkesutøvelse i forbindelse med bygging og vedlikehold av eget hjem /fritidsbolig som bare nyttes av forsikrede til private formål, er omfattet av forsikringen.

- Yrkesutøvelse som aldri er omfattet. Forsikringen gjelder ikke ulykkeskade som skyldes utøvelse av følgende yrker, heller ikke når forsikrede oppholder seg på arbeidsstedet:
 - dykking
 - all offshore virksomhet
 - yrkesfiske
 - tjeneste i militære kjøretøy (også i marinen og flyvåpenet)
 - produksjonsarbeid i steinbrudd, sand- og grustak

- all virksomhet knyttet til fremstilling, lagring, bruk og transport av eksplosiver
- stuntaktiviteter
- luftakrobatikk.

Forsikrede plikter straks å melde fra til selskapet dersom yrket endres etter at forsikringsavtalen er inngått. Forsømmes denne plikten, kan erstatningen reduseres, jf. FAL 13-7

6.4 Hva forsikringen ikke omfatter

a) *Psykiske lidelser, atferdsforstyrrelser, lærevansker og lignende*

Forsikringen gir ikke rett til erstatning for psykiske lidelser, atferdsforstyrrelser, lærevansker og lignende som omfattes av diagnosekodene fra og med F00 til og med F99, i henhold til ICD-10* og følgene av slik lidelser

*) ICD-10 er 10.revisjon, med senere endringer, av den internasjonale statistiske klassifikasjonen av sykdommer og beslektede helseproblemer, fastsatt av Verdens Helseorganisasjon – WHO

b) *Sykdom, smitte og andre særlige tilstander*

Forsikringen gjelder ikke ulykkesskade som skyldes sykdom, sykkelig tilstand eller anlegg for dette, for eksempel skader som oppstår i forbindelse med epileptiske anfall, bevissthetstap, hjerneslag e.l. Forsikringen gjelder heller ikke følgende tilstander, selv om en ulykkeshendelse er utløsende årsak:

- slagtilfelle
- hjerteinfarkt
- kreft
- smertetilstander i rygg, med mindre smertene har oppstått som følge av røntgenologisk påvisbart brudd i ryggspylen, og bruddet skyldes en ulykkeshendelse
- infeksjonssykdommer, med mindre infeksjonen har kommet gjennom en vevsskade som følge av en ulykkeshendelse.

Stikk og bitt av insekt regnes ikke som en ulykkeshendelse.

c) *Medisinsk behandling/bruk av medikamenter*

Forsikringen gjelder ikke ulykkesskade forårsaket ved medisinsk undersøkelse, behandling, o.l. eller ved inntak av medikamenter, med mindre du er blitt behandlet på grunn av en ulykkesskade som Europeiske svarer for.

d) *Forgiftning*

Forsikringen gjelder ikke ulykkesskade som skyldes forgiftning av mat, drikke eller nytelsesmidler

e) *Arr og vansiring*

Forsikringen gir ikke rett til erstatning for ved arr og vansiring som gir en invaliditetsgrad på mindre enn 15%.

f) *Tannskader*

Tannskader gir ikke rett til invaliditetserstatning

g) *Sport og aktiviteter med særlig risiko*

Forsikringen gjelder ikke ulykkesskade som skyldes deltagelse i /trening til:

- boksing, bryting, judo, karate og annen kamp- og selvforsvarssport
- basehopping
- stuntaktiviteter
- sport, idrett og ekspedisjoner som gir forsikrede inntekt eller sponsormidler på mer enn 1 G pr. år
- fredsbevarende styrker eller i andre lands/organisasjoners militære/paramilitære styrker.

Uten tilleggsforsikring i henhold til vilkårene pkt. 10.1, omfattes ikke ulykkesskade som skyldes sports- og fritidsdykking under 40 meter, uorganisert luftsport, motorsport som utøves i konkurranser og trening til dette.

h) *Slagsmål, kriminelle handlinger og gjengjeldelsesforhold*

Forsikringen gjelder ikke ulykkesskade som skyldes at du deltar i slagsmål, deltar eller medvirker til kriminelle handlinger er offer for gjengjeldelsesforhold i forbindelse med egen deltakelse i en straffbar handling.

i) *Forsett og uaktsomhet.*

Har den forsikrede forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, er Europeiske ikke ansvarlig. Vi er likevel ansvarlig hvis den forsikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling. Vi svarer uansett ikke for selvmord eller forsøk på selvmord som skyldes sinnslidelse. Dersom kravstilleren kan sannsynliggjøre at selvmordet skyldes en akutt sinnsvirring, som skyldes ytre årsak, og ikke en sinnslidelse, er vi likevel ansvarlig. Om uaktsom fremkalling av et forsikringstilfelle, se pkt. 11.2

j) Søk og redning

Forsikringen gjelder ikke utgifter ved lete -/redningsaksjoner.

k) Behandlingsutgifter

Forsikringen omfatter ikke følgende behandlingsutgifter:

- utgifter ved tannskade som skyldes tygging eller biting
- merutgifter til undersøkelse, behandling eller opptrening i private klinikker/ helseinstitusjoner eller hos privatpraktiserende leger/behandlere uten offentlig refusjonsrett
- utgifter til hjelpemidler
- transport fra skadested, se pkt. 5.5 a og 5.5 d

6.5 Skadeoppgjørregler

a) Lege- og spesialistklæringer

Både du og selskapet har rett til å innhente lege- og spesialistklæringer som har betydning for fastsettelsen av grunnlaget for erstatningsberegningen. Dersom vi finner det nødvendig å innhente legeerklæring fra ny sakkyndig, skal dette begrunnes skriftlig.

Hvis du befinner deg utenfor Norge, kan vi kreve at du fremstiller deg for lege i Norge for vurdering av om vilkårene for erstatning foreligger. Vi betaler legens honorar, men ikke reiseutgifter til/fra Norge i denne forbindelse.

b) Samvirkende årsaker

Erstatningen reduseres forholdsmessig hvis andre forhold, sammen med ulykkeskaden, har medvirket til behandlingsbehov, medisinsk invaliditet eller forsikredes dødsfall.

c) Medisinsk invaliditet

Med medisinsk invaliditet menes den fysiske, varige funksjonsnedsettelsen som en bestemt skade erfaringsmessig forårsaker

Invaliditetserstatning utbetales når forsikringstilfellet er inntruffet, når vi har mottatt et erstatningskrav med nødvendig dokumentasjon og har hatt rimelig tid til å kartlegge ansvarsforholdet og beregne vårt endelige ansvar. Erstatningen fastsettes på grunnlag av den invaliditetsgrad ulykkeskaden representerer og forsikringssummen. Dersom et ulykkestilfelle fører til at du får flere skader, fastsettes invaliditetsgraden ut fra en samlet vurdering, på samme måte som for yrkes-

skade – "reduksjonsmetoden". Medfører ulykkeskaden økning av en tidligere funksjonsnedsettelse, gjøres et fradrag i medisinsk invaliditet tilsvarende tidligere funksjonsnedsettelse. Når andre forhold medvirker til at den medisinske invaliditeten blir høyere enn skaden alene tilsier, ytes forholdsmessig erstatning, se pkt.6.5 b

Den medisinske invaliditetsgraden fastsettes på grunnlag av invaliditetstabellene gitt av Sosialdepartementet i forskrift av 21.4.97, del II og III. Det skal ikke tas hensyn til yrke, nedsatt evne til inntektsgivende arbeid (uføregrad), fritidsinteresser o.l.

d) Dødsfall

Medfører ulykkeskaden dødsfall innen 2 år etter skadedato, betales dødsfallerstatning. Eventuell invaliditetserstatning som måtte være forskuddsbetalt for samme skade, kommer til fradrag. Dør forsikrede av annen årsak innen to år etter skadedato, betales verken dødsfalls - eller invaliditetserstatning. Dør forsikrede senere enn to år etter skadedato, betales ikke dødsfallerstatning, men invaliditetserstatning etter den invaliditetsgrad skaden ville ha medført.

Er forsikringstaker og forsikrede samme person, tilfaller dødsfallerstatningen forsikredes ektefelle/registrerte partner, jf. FAL kapittel 15. Har ikke forsikrede slike, eller de ikke lenger er live ved forsikredes død, tilfaller erstatningen forsikredes arvinger etter lov eller testamentet i henhold til arvelovens bestemmelser. En person anses ikke som ektefelle/registrerte partner etter avsnittet over, når det på dødsfallstidspunktet er gitt bevilgning til separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig.

Ønsker forsikringstaker at utbetalingen ved død skal tilfalle spesielt utpekte personer, begunstigede, må dette avtales med forsikringsselskapet. Hvis samboer er oppnevnt som begunstiget uten å være navngitt, skal slik samboer forstås som en person avdødd, på dødsfallstidspunktet, levde sammen med i et ekteskapsliknende forhold og de to har hatt felles folkeregistret bostedsadresse de siste to år, eller den person som har felles barn og felles bolig med forsikrede. En person regnes ikke som samboer dersom det på dødsfallstidspunktet forelå forhold som var til hinder for et lovlig ekte-

skap kunne inngås, eller at det er åpenbart at et faktisk samlivsbrudd har funnet sted på et tidligere tidspunkt.

7. ANSVARSFORSIKRING

Gjelder bare på reiser utenfor Norden.

7.1 Hva forsikringen omfatter:

Forsikringen omfatter den skade du som privatperson blir holdt erstatningsansvarlig for etter gjeldende rett i den enkelte land. Med skade forstås personskade eller tingskade. Personskade er inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør. Tingskade er inntruffet når løsøre, herunder dyr, eller fast eiendom skades eller går tapt, eller når elektronisk lagret informasjon forvaskes eller går tapt. Økonomisk tap som følge av en dekningmessig skade regnes som en del av skaden.

Skaden må være konstatert av deg eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden. Skaden vurderes under den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert. Alle skader som skyldes samme hendelse regnes som ett skadetilfelle og legges til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

7.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Europeiske dekker ikke ansvar du pådrar deg:

- når ansvaret alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert
- for skade på ting du leier, låner, bruker eller oppbevarer. Ditt ansvar for skade på leid bolig omfattes likevel av forsikringen hvis skade oppstår ved brann, eksplosjon, eller utstrømming av vann/væske fra bygnings rørledning
- for ærekrenkelse, oppreisning eller bøter, jf. Lov av 13.juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning, par.3-5 og 3-6
- overfor ektefelle/samboer, foreldre/steforeldre/fosterforeldre/svigerforeldre, søsken, barn/ste-barn/forsterbarn samt deres ektefeller/samboere. Det er familieforholdet på det tidspunkt da skaden inntreffer som legges til grunn
- overfor virksomhet som drives eller disponeres av deg, eller hvor du eller din familie har vesentlige eierinteresser
- som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Allikevel omfattes rettslig ansvar som eier, fører eller bruker av arbeidsmaskin med eget frem-

driftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750kg og som kun brukes på/i tilknytning til egen eiendom. Rullestol med motor og annet tilsvarende motorisert forflytningshjelpemiddel for bevegelsehemmede, regnes ikke som motorkjøretøy når det ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t. Motorisert innretning beregnet for barn anses ikke som motorkjøretøy når den er sperret for en maksimal hastighet på inntil 6 km/t og ikke veier over 50 kg

- som eier, fører eller bruker av seilbåt eller motordrevet fartøy (seilbrett, kano og kajakk regnes ikke som båt i denne sammenheng)
 - som eier, fører eller bruker av luftfartøy (hang-/paraglider uten motor regnes ikke som luftfartøy i denne sammenheng)
 - som eier, fører eller bruker av registrert trav- eller galopphest
 - for tingskade oppstått ved gravings-, piggings-, sprengnings-, pelings- og rivningsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse
 - for det objektive ansvar du har for dine barns skadeforvoldelse, jf. Lov av 13.juni 1969 nr.26 om skadeserstatning par. 1-2
 - under utøvelse av yrkes-/ ervervsvirksomhet
 - som eier av fast eiendom
 - for skade som er voldt ved forsettlig handling eller unnlatelse og følger av slik skade
 - for forurensing av luft, vann eller grunn, eller skade som følger herav, med mindre årsaken er plutselig og uforutsett. Som forurensing regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling.
- Sikkerhetsforskrift:** Sikrede skal sørge for å oppfylle/følge myndighetenes krav/regler om tilsyn, oppbevaring og kontroll av tanker, herunder beholdere, med brannfarlig væske og andre kjemikalier. Om følgen av å ikke overhold sikkerhetsforskriften, se pkt. 11.2
- ved overføring av smittsom sykdom mellom mennesker, uansett på hvilken måte smitten finner sted
 - for tingskade ved sopp og råte eller på grunn av langsom inntrengning av fuktighet.

7.3 Skadeoppgjørsregler

a) Dine plikter

Skade som kan føre til erstatningskrav, skal meldes oss straks. Når erstatningskrav er reist mot deg eller oss, plikter du straks å gi selskapet alle

opplysninger av betydning for sakens behandling og på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger vi finner nødvendige. Du plikter å møte ved forhandlinger eller rettergang. Hvis du uten vårt samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for oss.

b) Erstatningen

Når et erstatningskrav er omfattet av forsikringen, skal Europeiske utrede om erstatningsansvar foreligger, forhandle med kravstilleren og om nødvendig prosedere saken for domstolene. Vi betaler våre egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet selv om forsikringssummen derved overskrides. Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand valgt eller godkjent av oss, betales av oss.

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes og dels faller utenfor forsikringen, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken. Er vi villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, erstattes ikke omkostninger som senere påløper. Vi har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

Vår samlede erstatningsplikt er inntil kr. 6 000 000 pr. skadetilfelle. Saksomkostninger dekkes i tillegg.

8. RETTSHJELP

Gjelder bare på reiser utenfor Norden.

8.1 Hva vi erstatter

Utgifter til advokathjelp/juridisk bistand erstattes med inntil kr. 20 000 pr. tvist dersom du som privatperson blir part i en rettsvist som krever juridisk bistand før reisen er avsluttet. Idømte saksomkostninger er ikke omfattet.

8.2 Hva vi ikke erstatter

Forsikringen dekker ikke utgifter ved rettsvist som:

- har sammenheng med ditt yrke eller erverv, herunder oppgjør etter yrkesskadeforsikringsloven og yrkesskadeforskriften kap 1-7
- gjelder din faste eiendom eller kjøp/salg av eiendom eller leierett (timeshare)
- har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav

om omstøtelse av gave, underholdningsbidrag, bodeling, oppløsning av økonomiske fellesskap etablert av samboere, oppløsning av husstands-fellesskap og skiftesaker

- alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold
- gjelder veksel sak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlings sak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom du er konkurs- eller akkordskyldner
- gjelder motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Allikevel omfattes tvist som eier, fører eller bruker av arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750kg og som kun brukes på/i tilknytning til egen eiendom
- gjelder båt/luftfartøy. Kano, kajakk og seilbrett anses ikke som båt. Hang- og paraglider uten motor anses ikke som luftfartøy,
- gjelder registrert trav- eller galopphest, eller når du er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik
- gjelder eller har sitt utspring en straffbar handling, straffesak, ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker, og sak om erstatningsplikt etter det enkelte lands lovgiving
- åpenbart ikke kan vinne frem
- er ekspropriasjonssak eller skjønnssak hvor du søker å få rettighet over en annen eiendom
- gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagerett er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra denne dekning
- gjelder advokatsalær eller utgifter til sakkyndige
- gjelder utgifter i personskadesaker etter bilansvarsloven, før motorvognens trafikksforsikringsselskap har sendt skriftlig avslag om å dekke sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand før saksanlegg
- gjelder utgifter påløpt før tvist er oppstått
- gjelder erstatningsoppgjør under denne eller andre forsikringsavtaler du er omfattet av i Europeiske eller If Skadeforsikring

8.3 Skadeoppgjørregler

Vil du søke erstatning under rettshjelpsforsikringen, må du underrette oss snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underret-

ningen skal skje skriftlig. Du velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget. Du plikter å begrense utgiftene mest mulig og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn.

Vi kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen og har samme rett som deg til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Medgått tid skal spesifiseres.

9. KJÆLEDYR - VETERINÆRUTGIFTER

9.1 Hvem er forsikret

Forsikringen gjelder for kjæledyr som sikrede eier og som er med på reise ut fra forsikringsadressen i Norge, jf. pkt.1.1. Det er en forutsetning at dyret er ID-merket og vaksinert i henhold til det regelverk som gjelder for EU/EØS. Forsikringen gjelder ikke for dyr som skal delta på utstillinger, i konkurranser eller som bare skal brukes i avl.

9.2 Hva vi erstatter

Vi erstatter inntil kr. 1 000 pr. skadetilfelle for nødvendige og dokumenterte veterinærutgifter som skyldes akutt sykdom eller ulykkesskade inntruffet på reise utenfor Norden, innen EU/EØS.

10. TILLEGGSFORSIKRINGER

Etter en individuell risikovurdering kan forsikringen utvides med følgende tilleggsdekninger:

10.1 Sportsaktiviteter

Tilleggsforsikringen vil omfatte:

- sports- og fritidsdykking dypere enn 40 meter
- uorganisert luftsport. Med uorganisert menes luftsport som ikke utøves i regi av nasjonalt eller internasjonalt forbund
- motorsport som utøves i konkurranser og trening til slike konkurranser

10.2 Yrke/erhverv

Tilleggsforsikringen vil omfatte utøvelse av yrker som anses ha forhøyet risiko for skade det vil si yrker som utøves i høyden, (stige, stillas, lift ol.), ved hjelp av maskiner/produksjonsutstyr, omgang med kjemikalier, og yrker innen landbruk og skogbruk. Andre yrker i denne kategorien er transportvirksomhet, lager- og bygningsarbeid, rørlegger,

elektriker, maler, snekker, vei – og anleggsarbeid, renhold, militæret, brannvesen, vakthold, politi- og fengselsvesen.

10.3 Ekspedisjoner

Tilleggsforsikringen vil omfatte reiser til mer utilgjengelige områder, uten offentlig kommunikasjon, med dårlig infrastruktur og ofte med behov for spesialutstyr/spesialutrustning. For eksempel vil klatring/trekking i Himalaya og lignende områder samt alle reiser til arktiske strøk (ikke charterreiser) være omfattet av betegnelsen ekspedisjon.

I forbindelse med en ekspedisjon kan reisesykeforsikringen utvides til å omfatte høydesyke/sykkelig tilstand som skyldes opphold i høyder over 4 000 meter

10.4 Krig/terror/politisk uro

Tilleggsforsikringen vil omfatte tjenestereise utover 45 dager til områder med forhøyet risiko for krigshandlinger, terrorhandlinger, opprør eller lignende alvorlig forstyrrelse av den offentlige orden

11. FELLES BESTEMMELSER

11.1 Opplysningsplikt

I forbindelse med inngåelsen eller fornyelse av en forsikringsavtale kan vi be om opplysninger om forhold som kan ha betydning for vår vurdering av risikoen. Forsikringstakeren og den forsikrede skal gi riktige og fullstendige svar på våre spørsmål. Forsikringstaker og den forsikrede skal også på eget initiativ gi opplysninger om forhold som han/hun må forstå er av vesentlig betydning for vår vurdering av risikoen, se FAL 4-1, 4-3, 13-1 og 13-5. Har forsikringstakeren eller den forsikrede svikaktig forsømt opplysningsplikten og det er inntruffet et forsikringstilfelle er vi uten ansvar. Har forsikringstakeren eller den forsikrede ellers forsømt sin opplysningsplikt, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort, se FAL 4-2, 13-2 og 13-4.

Er det oppstått tap eller skade har du bevisbyrden for at forsikringstilfellet har inntruffet. Du har også bevisbyrden for at forsikringstilfellet har medført utgifter/merutgifter i henhold til gjeldende vilkår.

11.2 Aktsomhet

a) Forsikringen har sikkerhetsforskrifter som skal forebygge eller begrense tap/skade, og disse skal overholdes. Er en sikkerhetsforskrift brutt kan vårt erstatningsansvar settes ned eller falle bort. Et slikt forbehold kan ikke gjøres gjeldende dersom det ikke er noe eller bare lite å legge deg til last, eller dersom forsikringstilfellet ikke skyldes overtreddelsen. Selv om vi kan gjøre gjeldende at en sikkerhetsforskrift er overtrådt, kan vi likevel pålegges delvis ansvar. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på arten av sikkerhetsforskriften som er overtrådt, skyldgraden, skadeforløpet om du var i selvforskyldt rus og forholdene ellers, se FAL 4-8 og 13-9.

b) Har du forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, er vi ikke ansvarlig. Har du grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet eller økt skadens omfang, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på skyldgraden, skadeforløpet, om du var i selvforskyldt rus, hvilken virkning nedsettelse eller bortfall av ansvar vil få for den/de som har krav på forsikringen eller for andre personer som er økonomisk avhengig av deg og forholdene ellers. Vi kan ikke påberope reglene dersom du på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av din handling, se FAL 4-9, 13-8 og 13-9.

c) Er et forsikringstilfelle inntruffet skal du snart melde fra til oss. Vil du fremme et erstatningskrav, skal du gi oss de opplysninger og den dokumentasjon som er tilgjengelig for deg og som vi trenger for å ta stilling til kravet og utbetale erstatningen, se FAL 8-1 og 18-1. Er det oppstått skade/tap/utgifter, skal du gjøre det som med rimelighet kan ventes av deg for å avverge eller begrense dette, se FAL 13-11 og 13-12.

d) Oppstår det skade/tap/utgifter som følge av at du forsettlig eller grovt uaktsomt har forsømt dine plikter etter disse bestemmelser, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort, se FAL 4-10.

e) Dersom din rett til erstatning bortfaller helt eller delvis som følge av dine handlinger eller unnlatelser, får dette samme virkning også ved tilsvarende handlinger eller unnlatelser gjort av din medforsikrede ektefelle/ samboer/partner, se FAL 4-11.

11.3 Definisjoner

- **Forsikringstaker:** Den som inngår forsikringsavtalen med oss.
- **Sikrede:** Den som etter forsikringsavtalen i skadeforsikring vil ha krav på erstatning eller forsikringssum. I ansvarsforsikring er sikrede den hvis erstatningsansvar er dekket.
- **Forsikrede:** Den persons liv og helse forsikringen knytter seg til
- **Nærmeste familie:** Ektefelle/samboer/registrert partner, barn, barnebarn, oldebarn, foreldre, besteforeldre, oldeforeldre, søsken, svogere, svigerinner, svigerforeldre og svigerdatter/sønn.
- **Samboer:** Den som lever sammen med forsikringstaker i et ekteskapslignende forhold og har samme bostedsadresse i Norge, registrert i folkeregisteret.
- **Eneste reiseledsager:** Den person som er registrert som ditt eneste reisefølge og som skal foreta hele reisen sammen med deg.
- **Innsjekket bagasje:** Personlig reisegods som du mot kvittering har overlatt fly-/båt-/tog-/busselskap for transport når du selv reiser sammen med transportmiddelet
- **Trafikkuhell:** Kollisjon, utforkjøring, grunnstøting, velt og kantring når kjøretøyet/sykkelen er i trafikk/i bruk, jf. BAL § 3.
- **Merutgifter:** Utgifter som bare påløper pga. at et skadetilfelle er inntruffet.

11.4 Dobbeltforsikring/regress

Dersom det er flere som er ansvarlig for ditt tap/din skade, overtar vi din rett til erstatning for det beløp du har fått utbetalt fra oss.

Er det flere forsikringer som dekker samme tap/skade, kan du velge hvilket forsikringsselskap du vil bruke inntil ditt totale tap er dekket. Erstatningen utliknes forholdsmessig mellom selskapene etter omfanget av det enkelte selskaps ansvar for tapet. Jf. FAL 6-3.

Har selskapet utbetalt erstatning for et tap/en skade som etter forsikringsavtalen ikke er omfattet, plikter du, eller den du kan identifiseres med, å betale erstatningen tilbake.

GENERELLE VILKÅR

1. Særlige begrensninger i selskapets erstatningsplikt

1.1 Selskapet svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med jordskjelv og vulkanske utbrudd. Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i bransjevilkåret at den er fraveket.

1.2 Selskapet svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør e.l. alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden. For forsikringer av bygninger, maskiner, løsøre, varer og driftstap knyttet til næringsvirksomhet, offentlig virksomhet og bygninger/husleietap tilhørende borettslag/boligsameie er erstatningsplikten begrenset til EUR 50 000 000 pr. hendelse, dersom den erstatningsmessige skade er forårsaket av eller står i sammenheng med en terrorhandling. For slike forsikrede ting og interesser som befinner seg utenfor Norden, Estland, Latvia eller Litauen, erstattes ikke skader som står i sammenheng med terrorhandling. Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser og som fremstår å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt. Med hendelse forstås alle skader som rammer Selskapets og dets morselskap med øvrige filialers forsikringstakere i Norden, Estland, Latvia eller Litauen innenfor et tidsrom av 48 timer. Overstiges den fastsatte grense pr hendelse, må sikrede tale en forholdsmessig reduksjon av erstatningsbeløpet. Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i forsikringsbeviset, i ulykkesforsikrings- eller reiseforsikringsbransjevilkår, at den er fraveket helt eller delvis.

1.3 Selskapet svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med atomskade, uansett årsak, fra atomsubstans (se atomenergiloven av 12. mai 1972 nr. 28, par. 1 c

og h). Unntaket gjelder ikke bruk av radioisotoper som angitt i lovens par. 1 c og som er lovlig i samsvar med lov om bruk av røntgenstråler og radium mv av 18. juni 1938 nr.1. Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i forsikringsbeviset at den er fraveket.

1.4 Selskapet kan ikke gi tilsagn om dekning eller betale ut erstatning eller andre ytelser dersom dette kan medføre at selskapet handler i strid med, eller utsetter selskapet for forbud, restriksjoner eller sanksjoner vedtatt i De forente Nasjoners organer. Det samme gjelder handels- og økonomiske saksjoner, lover eller direktiver vedtatt av EU, Storbritannia, Nord-Irland eller USA. Denne begrensning kan ikke fravikes ved avtale

2. Skjønn

Er det adgang til å kreve skjønn i henhold til forsikringsvilkårene, gjelder følgende bestemmelser om fremgangsmåten: Skjønn avgis av sakkynndige og uhilgede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis noen av partene ønsker det, kan han/hun velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting, ved avbruddstap for bestemte spørsmål. Har den ene parten skriftlig underrettet den annen om sitt valg, plikter denne innen en uke etter at han/hun har mottatt underretningen å gi meddelelse om hvem han/hun velger. Før skjønnet velger skjønnsmennene en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans/hennes vegne av by- eller herredretten i den rettskrets hvor skjønnet foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte. Skjønnsmennene plikter å innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmenn foretar verdsettelsen, besvarer spørsmålene ved avbruddstap, uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatning skal dog ikke ligge utenfor de grenser de to skjønnsmenns ansettelse vil medføre. Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til

oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnnet bæres av partene med en halvdel hver. Er det selskapet som krever skjønn ved tingskade, og den annen part er forsikringstaker i egenenskap av privatperson, dekker selskapet allikevel alle omkostninger ved skjønnnet hvis forsikringstaker ikke selv ønsker å bære sin del. Skjønnets verdsettelser er bindende for begge parter

3. Renter av erstatningsbeløp

Sikrede har krav på renter overensstemmende med reglene i par. 8-4 eller par. 18-4 i lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989, nr. 69 (FAL).

4. Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot Selskapet, mister ethvert erstatningskrav mot Selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse, og Selskapet kan si opp enhver forsikringsavtale med sikrede, jf FAL par. 4-2, 4-3, 8-1 eller par. 13-2, 13-3 og 18-1, jf også pkt 9 nedenfor.

5. Frist for å gi melding om skade og for å foreta rettslige skritt samt foreldelse

5.1 Selskapet er fri for ansvar hvis:

5.1.1 sikrede ikke har meddelt kravet til Selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner det

5.1.2 sikrede ikke har anlagt sak eller krevd nemndbehandling innen seks måneder etter at sikrede fikk skriftlig melding om at Selskapet ikke anser seg ansvarlig og det samtidig er minnet ham eller henne om fristen, dens lengde og følgen av at den oversittes, jf FAL par. 8-5, 18-5, 20-1

5.2 sikredes krav foreldes også etter bestemmelsene i FAL par. 8-6 eller par. 18-6.

6. Oppsigelse i forsikringstiden.

6.1 Selskapet kan si opp forsikringen:

6.1.1 hvis det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, med 14 dagers varsel, jf FAL par. 4-3 eller 13-3

6.1.2 hvis det foreligger svik i forbindelse med opplysninger om risikoen, med øyeblikkelig virkning, jf FAL par. 4-3 eller 13-3

6.1.3 hvis det foreligger svik ved skadeoppjøret, med en ukes varsel, jf FAL par.8-1 eller par.18-1

6.1.4 etter inntruffet skade hvis sikrede har voldt skaden forsettlig, eller sikrede har forsømt å overholde en sikkerhetsforskrift, eller skadeforløpet

viser stort avvik fra det normale, eller det i løpet av de siste 12 måneder har vært minst 3 skader til sammen under denne og andre avtaler med Selskapet. Oppsigelsesfristen er 2 måneder, jf FAL par.3-3 eller 12-4

6.1.5 med 2 måneders frist der bruken av forsikringsgjenstanden eller sikredes virksomhet endres i forsikringstiden på en måte som innebærer at Selskapet ikke ville ha overtatt forsikringen om det nye forholdet hadde foreligget ved forsikringstidens begynnelse, eller er av betydning for Selskapets mulighet til å gjenforsikre, jf FAL3-3/12-4

6.1.6 med 2 måneders frist ved gjentatte mislighold av premiebetalingen, jf FAL par. 3-3 eller par. 12-4

6.1.7 eller deler av den med 14 dagers varsel dersom sikrede har innlatt seg på aktiviteter som kan utsette selskapet eller deres reassurandører for sanksjoner eller at det opptrer i strid med regelverk nevnt i pkt 1.4, jf FAL3-7 eller 12-4. En oppsigelse overfor forsikringstaker får samme virkning for medforsikret. Dersom selskapet sier opp forsikringsavtalen, skal selskapet straks varsle medforsikret

6.2 Sikrede kan si opp

6.2.1 livsforsikring når som helst i forsikringsåret. Dette punkt kan være fraveket i avtaler om kollektiv forsikring og vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset

6.2.2 annen personforsikring når som helst med en måneders varsel. Dersom behovet faller bort eller ved andre særlige grunner, kan forsikringen sies opp umiddelbart, jf. FAL 12-3, 3.ledd Dette punkt kan være fraveket i avtaler om kollektiv forsikring og vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset.

6.2.3 skadeforsikring dersom forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner, jf FAL par. 3-2, 2.ledd. Sikrede kan også si opp skadeforsikring for flytting til annet forsikringselskap med 1 måneders varsel. Varselet skal inneholde opplysninger om dato for flyttingen og til hvilket selskap forsikringen skal flyttes, jf. FAL par.3-6, 2.ledd, 2.punktum. For at oppsigelsen skal komme inn under reglene om flytting, skal den nye forsikringen ha minst samme eller tilnærmet samme dekningsomfang. For kollektive forsikringsavtaler og forsikringsavtaler for virksomheter som kommer inn under FAL par. 1-3 pkt. a til e, kan retten til flytting fravikes. Dette vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset.

7. Varighet for forsikringsavtalen og beregning av premie

7.1 Forsikringen gjelder fra det tidspunkt avtale er vedtatt av partene eller fra og med en senere avtalt dato kl 00.00. Forsikringen gjelder til kl 24.00 siste dato i avtaleperioden. Tilsvarende gjelder for senere fornyelser. Det er en forutsetning at premien blir betalt innen den tid som fremgår av betalingsvareselet. Hvis det er en forutsetning at premien skal være betalt før Selskapets ansvar begynner å løpe, fremgår dette av forsikringsbeviset for den enkelte dekning.

7.2 Ved terminvis premiebetaling eller ved delvis betaling, svarer Selskapet bare for skader som inntrer i det tidsrommet det er betalt premie for.

7.3 Dersom premien for endring eller utvidelse av forsikringen ikke betales innen betalingsfristen, vil endringen/utvidelsen bli annullert.

7.4 Opphører en løpende forsikring i avtaleperioden, har Selskapet krav på premie forholdsmessig etter den tiden forsikringen har vært i kraft, med mindre noe annet fremgår av det enkelte forsikringsvilkår.

7.5 Dersom betalingsfristen ved 2. gangs varsel ikke overholdes, opphører avtalen helt eller delvis på grunn av manglende betaling. Selskapet har i slike tilfeller krav på premie for inntil 60 dager utover den tid det har vært i ansvar. Avtalen, eller de deler av avtalen som kravet gjelder, blir annullert.

7.6 Ved terminvis premiebetaling beregnes et termintillegg.

8. Fornylse av forsikringen

Forsikring som gjelder for en tid av minst ett år, fornyes for ett år ad gangen, hvis ikke forsikringstakeren sier opp avtalen innen forsikringstidens utløp. For Selskapet er oppsigelsestiden 2 måneder før utløpet av forsikringstiden. Forsikringsvilkår og premie kan endres og blir gjeldende fra fornyelsesdag.

9. Identifikasjon

Bestemmelser om at sikredes rett til erstatning helt eller delvis bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlatelser får tilsvarende anvendelse ved handlinger eller unnlatelser fra personer som nevnt i FAL par. 4-11, annet ledd. I næringsvirksomhet gjelder dette ved handlinger eller unnlatelser gjort av ansatt som har det overordnede ansvar for den del av virksomheten hvor forsømsmelsen er gjort.

10. Ulovlige interesser

Forsikringen omfatter kun lovlige interesser som kan verdsettes i penger.

11. Vinningsforbud

Forsikringen skal ikke føre til vinning, men skal bare erstatte det tap som virkelig er lidt innenfor rammen av forsikringsavtalen. Forsikringssummen er intet bevis for tingens eller interessens verdi.

12. Lovvalg

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen i den utstrekning dette ikke er i strid med lov nr 111 av 27. november 1992 om lovvalg i forsikring, eller det er gjort annen avtale.

13. Vernetting

Twister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravikelige regler i gjeldende lovgivning, eller det er gjort annen avtale.

14. Valuta

Premiebeløp, forsikringssummer, erstatningsbeløp m.v. som springer ut av forsikringsavtalen, regnes i norske kroner (NOK) dersom ikke annet fremgår av vilkår eller forsikringsbevis.

15. Personopplysninger

De personopplysninger If Skadeforsikring/ Europeiske innhenter om deg er nødvendige for at selskapet skal kunne administrere forsikringen, oppfylle sine avtaleforpliktelser og forøvrig dine ønsker som kunde. Opplysningene vil også kunne benyttes for å vurdere og fatte beslutninger om forsikrings innhold og vilkårsutforming, i markedsanalyse og markedsføringen av våre produkter. Personopplysningene kan for de nevnte formål også utleveres til selskap/ organisasjoner vi samarbeider med, så vel innenfor som utenfor EØS/EU-området. Dersom du vil vite hvem som er våre samarbeidspartnere, kan du kontakte vår personopplysningsansvarlige. Dersom vi har opplysningsplikt overfor offentlig myndighet, vil opplysninger bli overlevert i henhold til myndighetens krav. Opplysningene vil også kunne benyttes for å gi deg informasjon om våre samarbeidsorganisasjonens tjenester forøvrig. Etter personopplysningsloven har du rett til å få innsyn i de opplysninger selskapet har om deg, og rett til å kreve at selskapet retter feilaktige eller ufullstendige opplysninger. Har du spørsmål om selskapets bruk av

personopplysninger, kan du henvende deg til selskapets personopplysningsansvarlige. Det gjøres særskilt oppmerksom på at dersom du ikke ønsker direkte markedsføringshenvendelser for fremtiden, kan du når som helst reservere deg mot dette ved henvendelse til oss eller til det sentrale reservasjonsregisteret i Brønnøysund.

16. Rettshjelp

For reiseforsikringen gjelder rettshjelpsdekningen som er beskrevet i vilkårene kapittel 8.

17. Garantiordning for skadeforsikring

Selskapet er medlem av garantiordningen for skadeforsikring, se Lov om banksikring av 12. juni 1996 nr 75 kap. 2a og forskrift om garantiordning for skadeforsikring av 22. desember 2006 nr. 1617. Ordningen skal være en trygghet for sikrede dersom selskapet ikke kan betale det det plikter i henhold til inngått forsikringsavtaler.

Garantiordningen dekker opp til 90 prosent av hvert enkelt krav. Krav etter forsikringer som gjelder bolig og tvungen ansvarsforsikring, skal allikevel dekkes 100 prosent. Garantiordningen dekker ikke forsikringskrav utover 20 millioner kroner for hvert krav for hver sikret for hvert skadetilfelle.

Garantiordningen dekker blant annet ikke kredittforsikring, livsforsikring, energiforsikring og luftfartforsikring. Videre dekkes ikke sjøforsikring, unntatt når forsikringen gjelder skip som ikke er registreringspliktige i henhold til Lov om sjøfarten (sjøloven) av 24. juni 1994 nr. 39 §11 annet ledd, eller fiskefartøyer opp til og med 50 bruttotonn som er registrert i Skipsregisteret, jf sjøloven §11 første punktum.

Garantiordningen dekker ikke næringslivsforsikring når forsikringen gjelder foretak som ved avtaleinngåelsen eller ved senere fornyelser oppfyller minst to av følgende vilkår:

- har flere enn 250 ansatte
- har en omsetning på minst 100 millioner i følge siste årsoppgjør
- har eiendeler ifølge siste balanse på minst 50 millioner

For nærmere detaljer henvises det til ovennevnte lover og forskrifter

*For flere opplysninger, kontakt Europeiske Reiserforsikring,
din reisearrangør eller If Skadeforsikring.*

Komplette vilkår får du hos:
Europeiske Reiserforsikring
Postboks 234, 1326 Lysaker
Tlf: +47 214 95 000
Hovedkontor: Lysaker Torg 35, 1366 Lysaker

europeiske.no